[2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 522

ਈ. ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13817)

18, ਮਈ 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜਾਂਚ: ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ - ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਪਾਨ ਮਸਾਲੇ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ - ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਪਹਿਲਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਦੂਜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਕਿਹਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ

ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ - ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ / ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਲਈ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਦੂਜਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ -

XXXXXX

ਈ. ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 523

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ..ਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਨਾਲ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ

ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ.

ਜਾਂਚ: ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ।

ਸੁਬਰਤ ਚਟੋਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2014) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 768: [2014] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 783;** ਧਰਮ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **[2016] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 160: [2016] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 194**; ਕੇ. ਅੰਬਾਝਗਨ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 767: [2003] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 610 - ਭਰੋਸੇ.

ਡੀ. ਵੈਂਕਟਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਮੋਹਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 10 SCC 488: [2009] 14 SCR 441 - ਵੱਖਰਾ।**

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 770: [2011] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540;** ਦੀਨੂਭਾਈ ਬੋਘਾਭਾਈ ਸੋਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2014) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626: [2014] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 932;** ਨਰਿੰਦਰ ਜੀ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 65: [2009] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1004 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2011] 15 SCR 540	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 3
[2014] 3 SCR 932	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2009] 8 SCR 1004	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8
[2009] 14 SCR 441	ਵਿਲੱਖਣ	ਪੈਰਾ 9
[2014] 6 SCR 783	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2016] 1 SCR 194	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 11
[2003] 5 Suppl. SCR 610	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 13

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 13817.

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.04.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2017 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 19335 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮੀਸ਼ਾ ਰੋਹਤਗੀ, ਐਮ ਥੰਗਾਥੁਰਾਈ।

ਪੀ. ਵਿਲਸਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਰ. ਨੇਦੁਮਰਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਦੁਵਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 19335 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਪਾਨ ਮਸਾਲੇ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਕੋਟੀਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ("ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.") ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਡਰੱਗ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਰ ਚਾਰ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੈ:

XXXXXX

(i) ਪਹਿਲਾ, ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 27 ਜਨਵਰੀ, 2017 ਦੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1846 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 28 ਜੁਲਾਈ, 2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12482 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ

ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ii) ਦੂਜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(iii) ਤੀਜਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜਹਮਤ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(iv) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, **ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।**

4. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14 (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14 ਵੱਲੋਂ ਇਹ

ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀਤਾ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

---

[1] (2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 770

XXXXXX

5. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਵਿਲਸਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14 (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1846 ਅਤੇ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12482 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 107 ਤੋਂ 122 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਨੰਬਰ 1846 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਪੀ. ਵਿਲਸਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੇਨਈ ਸਿਟੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 22 ਦਸੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 27 ਜਨਵਰੀ 2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਕੇ ਕਥੀਰੇਸਨ ਵੱਲੋਂ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12482 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਹਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 30 ਜੂਨ, 2017 ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੇਨਈ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਚਿੰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਗੁਟਖਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ, 2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

XXXXXX

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਏ ਤੋਂ 25 ਡੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 30 ਵਿਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਇਹੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 107 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਸ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 141 ਤੋਂ 144 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

141. ਕੇ.ਕੇ. ਸ਼ਸ਼ੀਧਰਨ ਅਤੇ ਜੀ.ਆਰ.ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਕੇ. ਕਥੀਰੇਸਨ, ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 12.8.2016 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ (ਜਾਂਚ) ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ

ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਟਖਾ ਮਾਫੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ, ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਹੋਰ ਚਬਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਭੰਡਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਯਾਤ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਤੰਬਾਕੂ ਅਤੇ ਨਿਕੋਟੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਟਖਾ ਵਰਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਭੋਜਨ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਪਲਾਈ, ਆਯਾਤ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

142. ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਰਗੀ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਚਬਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੰਬਾਕੂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਆਯਾਤ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਯਾਤ, ਨਿਰਮਾਣ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

143. ਭੂਮੀਗਤ ਗੁਟਖਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਚਬਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਆਯਾਤ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ।

144. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗੁਟਖਾ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਚਬਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਗੁਪਤ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਵਜੋਂ ਵੇਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

7. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਧਾਰ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫੈਸਲੇ

ਜਾਂ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੈਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 129 ਵਿੱਚ, **ਦੀਨੂਭਾਈ ਬੋਘਾਭਾਈ ਸੋਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2** 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ **ਨਰਿੰਦਰ ਜੀ ਗੋਇਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

9. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) **ਦੇ ਪੈਰਾ 73 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਵੈਂਕਟਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਮੋਹਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, **4 ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ** ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣਾ ਸੀ. ਪਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਹ ਆਧਾਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

---

[2] (2014) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626

[3] (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 65

[4] (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 488

XXXXXX

10. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 84 ਤੋਂ 87, 91 ਤੋਂ 97, 100 ਤੋਂ 107 ਤੱਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੈਰਾ 141-144 ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਹੁੰਚ **ਸੁਬਰਤ ਚਟੋਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।** [5] ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ/ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

11. **ਧਰਮ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਥਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"24. ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਸਾਨੂੰ ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦਾ ਪਤੀ, ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ.

---

[5] (2014) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 768

[6] (2016) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 160

25. ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਨ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਮਕ ਦੀ ਪਰਖ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਆਦ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਗਏ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਦਾ ਹੈ, ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ, ਸਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਵੀ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾ ਹੈ. ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧੋਖੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ "ਨਿਹਚਾ" ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਸੱਚੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੋਵੇਗੀ? ਜੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ? ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ "ਟੂਰ ਡੀ ਫੋਰਸ" ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ "ਅਜੀਬ ਹੱਲ" ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਬੋਨ ਮੋਟ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੇਸ਼ਕ, ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੰਗਲੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ. ਕੋਈ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਨੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪੈਸਮ ਖੇਡਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤੱਥ ਸਵੈ-ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਨਾਇਕ, ਹੇਠਲੇ ਤਬਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ. ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਉਹ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨਾਥ" ਹੈ।

12. ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

13. ਪਿਛਲੀ ਦਲੀਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14, ਜੋ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ **ਕੇ. ਅੰਬਾਝਗਨ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ,7** ਦੇ ਕਥਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਹਨ। ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 70 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 14) ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

14. ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 144 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

15. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ।

---

[7](2004) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 767

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi